

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteistyöasiakirja Varsinais-Suomi

4.3.2022

Sisältö

- Keskusteluteemat
 - Saaristomeri
 - Osaava työvoima maakunnan TKI-toiminnan takaajana
 - Varsinais-Suomi on maan ruoka-aitta
- Liitteet
 - Varsinais-Suomen tilannekuva
 - Osallistujat

Saaristomeri

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite	
<p>Saaristomeri on Suomen rannikon heikkokuntoisin alue. Varsinais-Suomen valuma-alue on Suomen ainut jäljellä oleva hot spot -alue Itämerensuojelukomission listalla. Hallitus on päättänyt Saaristomeri-ohjelmasta ja asettanut tavoitteekseen Saaristomeren poistamisen pahimpien kuormittajien listalta vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteen toteutuminen on tärkeä maakunnalle monella osa-alueella -ympäristö, matkailu, elinkeinot, virkistäytyminen. Toteutumista voidaan edistää mm. kokeilujen ja pilotointien avulla.</p>	Saaristomeren veden laadun parantaminen	Pitkällä tähtäimellä Saaristomeren veden tilan paraneminen. Huolehditaan, että Saaristomerta käytetään kestävästi ja suojellaan parhaalla mahdollisella tavalla.	
	AKKE 150 000 €		
	Kestävä ympärivuotinen matkailu		Saariston ja maaseudun elinvoimaisuuden turvaaminen ja kehittäminen. Tässä matkailu on yksi keskeisistä saariston ainutlaatuisia olosuhteita hyödyntävä elinkeino.
	AKKE 440 000 €		
	Saavutettavuus: tulevaisuuden tarpeisiin vastaavat saaristoliikenteen yhteydet ja digitalisaation potentiaalien realisointi	Saavutettavuuden avulla turvataan saariston pysymistä asuttuna sekä mahdollistetaan matkailun ja esim. etätyöskentelyn toimintaedellytyksiä.	
	AKKE 150 000 €	Saaristolain uudistaminen	

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒ Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐ Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒ Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐ Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒ Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐ Aluekehittämisen toimintamalli

Saaristomeri, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Vähennetään ravinnevalumia Saaristomereen	Ravinnevalumien vähentäminen parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.	AKKE (kokeilut ja pilotoinnit), EAKR, maaseutuohjelma, EMKVR, RRF
VSL, ELY, kunnat		CAP (MMM), LIFE (YM), Green Deal – sopimukset, lannoitelaki ja –asetus, Veden vuoro –ohjelma (YM) ja hallituksen Saaristomeriohjelma
Tehdään Varsinais-Suomesta ja erityisesti saaristosta kestävä matkailun edelläkävijä	Varsinais-Suomea ja erityisesti saaristoa kehitetään luonto- ja kulttuurimatkailun kohteena esimerkiksi digitalisaation mahdollisuudet hyödyntäen ja huomioiden laaja-alaisesti matkailun eri muodot, kuten esimerkiksi maaseutu-, pyörä-, ruoka- ja lähimatkailu, sekä terveys-, liikunta- ja kulttuurimatkailu.	AKKE, maaseutuohjelma, pienien kehittämistoimien toteuttaminen (matkareitit, tunnettavuus, opasteet), yhteistyön kehittäminen, BF: Sustainable Travel Finland, EAKR, ESR, saariston brändityö
VSL, ELY, seutukuntien kehittämiskeskukset		Tietoisuuden kasvattaminen BF rahoituksesta, yhteistyö Visit Finlandin kanssa
Tehdään Varsinais-Suomesta monipaikkaisuuden edelläkävijä, jossa on myös saaristossa ja maaseuduilla hyvä digitaalisten ja liikkumisen yhteyksien saatavuus	Hyvän saavutettavuuden kautta saaristosta muodostuu monipaikkaisuuden edelläkävijä.	EAKR, maaseutuohjelma, digitaaliset aikataulut
ELY, VSL, kunnat		Saaristo-ohjelma, saaristolain toimivuuden arvioiminen, yhteysalusliikenteen järjestämistapaperusteiden laatiminen, liikkumis- ja liikennepalveluiden tarpeiden arviointi (MMM/LVM), lossisääntelyn muutokset

Osaava työvoima maakunnan TKI-toiminnan takaajana

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite	
<p>Osaava työvoima maakunnan TKI-toiminnan takaajana. Varsinais-Suomen kaikkien seutukuntien kilpailukyky ja hyvinvointi rakentuvat kestäväälle osaamiselle, tutkimukselle ja innovaatioille, jotka syntyvät usean eri toimijan saumattoman yhteistyön tuloksena eri puolilla maakuntaa yhteisesti sovittua kärkiteemoja edistäen.</p> <p>Monilla aloilla on nopeasti kasvava pula osaavasta työvoimasta. Pahimmin ongelmasta ovat kärsineet rakennus- ja metalliteollisuus, muu teollisuus ja sote-ala.</p>	TKI-rahoituksen kasvattaminen	TKI-rahoituksen tason nosto ja sitä kautta maakunnan kilpailukyvyyn parantaminen	
	AKKE 337 000 €		Osaavan työvoiman saatavuuden vahvistaminen ja alueen kannalta kriittisten koulutusalojen houkuttelevuuden lisääminen
	-		
	Työperäisten maahanmuuttajien ja KV-opiskelijoiden integroituminen alueelle		
-			
		Osaavan työvoiman saatavuus ei hidasta taloudellista kasvua	
		Työperäiset maahanmuuttajat sekä kansainväliset opiskelijat työskentelevät etenkin elinkeinoelämän palveluksessa ja integroituvat yhteiskuntaan	

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Osaava työvoima maakunnan TKI-toiminnan takaajana, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen	TKI-tiekartan avulla tavoitellaan koko maakunnan kärkialojen yritysten, yritysverkostojen, korkeakoulujen ja julkisen sektorin yhteenliittymiä ja verkostoja, jotka pyrkivät monipuolistamaan elinkeinorakennetta ja vahvistamaan tuottavuuskehitystä.	AKKE (kokeilut ja pilotointi ja yhteistyöalustat), EAKR
VSL, ELY, Business Finland		Tiivis alueellisen ja valtakunnallisen TKI-tiekartan kytkentä
Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, sinisen talouden ja ruokaketjujen aloilla.	Kokeilujen kautta voidaan saada niin teknologisia kuin palveluihin tai sosiaalisiin tarpeisiin vastaavia innovaatioita. Onnistunut kokeilutoiminta houkuttelee maakuntaan uusia innovaattoreita, tutkimusta ja liiketoimintaa.	AKKE (kokeilut ja pilotointi ja yhteistyöalustat), EAKR, kannustaminen rahoitushakuihin (esim. BF TKI-rahoitus, Suomen akatemia, SUD-rahoitus)
VSL, ELY, Turku Science Park		TKI-rahoituslaki
Hyödynnetään työperäistä maahanmuuttoa ja kansainvälisiä opiskelijoita osaajapulan kattamisessa	Varmistaa kestävästä väestönkasvusta sekä alueen elinkeinoelämän osaajatarpeita.	ESR
Kaupungit, ELY, TE-toimisto		Ulkomaalaislain uudistus (SM), maakunnan liitoilta kirjallinen lausunto korkeakoulujen tulossopimusten välitarkastelun yhteydessä 2022 (OKM), koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartta (OKM/TEM)

Varsinais-Suomi on maan ruoka-aitta

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite	
<p>Varsinais-Suomi on maan ruoka-aitta ja merkittävä ruoantuottaja. Kestävä ja kannattava alkutuotanto on tärkeä huoltovarmuustekijä, jonka jatkuvuuteen ja vakaaseen toimintaympäristöön tulee panostaa.</p> <p>Varsinais-Suomi tuottaa eniten Suomessa maa- ja kalatalouden tuotteita ja on elintarviketuotannon ykkösmmaakunta.</p>	Ruuantuotannon monipuolisuus huomioiden alkutuotannon kannattavuustekijät	Tehdään maakunnasta kestävän ja terveellisen ruokatuotannon tarjoilija. Kestävästi tuotettu ruoka on vahva erottautumistekijä myös kansainvälisillä markkinoilla.	
	-		Innovatiivisia ruokaketjua kehitetään jatkuvasti kohti ympäristö- ja ilmastokestävimpiä ratkaisuja.
	Sinisen ja vihreän biotalouden elintarvikeosaaminen ja -tuotteet		
	-		
-	-		

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒ Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐ Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒ Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐ Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒ Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐ Aluekehittämisen toimintamalli

Varsinais-Suomi on maan ruoka-aitta, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Tehdään Varsinais-Suomesta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue: lisätään vaikuttavimpien viljelymenetelmien käyttöä ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja.	Maataloudesta vesistöihin tulevaa ravinnevalumaa pyritään pienentämään. Keskeisenä tarkoituksena on huomioida keskenään erilaisten viljelyalueiden tarpeet ja löytää niille parhaiten soveltuvat ratkaisut.	Maaseutuohjelma, alueellinen EAKR, EMKVR
ELY, tuottajajärjestöt		CAP, LIFE, valtion budjettirahoitus, hiili-euro-ohjelma HERO (MMM), keskustelua investointitukien kohdentumisesta (YM)
Tehdään varsinaissuomalaisesta ympäristövastuullisesti tuotetusta ruoasta vahva brändi.	Tunnistetaan ruoantuotannon paikallisuus ja määritetään nykyisen ruokaketjun ympäristövastuullisuuden vahvuudet ja kehittämiskohteet.	Maaseutuohjelma, alueellinen EAKR, EMKVR
Korkeakoulut, muut oppilaitokset, ELY, tuottajajärjestöt		Luomu 2.0 –ohjelmatyö (MMM), kotimaisen kalan edistämishjelma (MMM)